

un îndreptățit interes : este vorba de prezența Cristinei Anghelescu și a lui Mihai Ungureanu în *Concertul pentru vioară în Re major* și, respectiv, cel de-al II-lea *Concert pentru pian și orchestră în si bemol major* de Brahms. Remarcabilă a apărut, în cazul Cristinei Anghelescu, susținerea egală și fermă a marelui edificiu brahmsian ; interpreta dispune de o abordare metodică a discursului muzical, fără a oferi, deocamdată, relevația unei exteriorizări spectaculoase sau a unor meditații profunde ; bunul gust, supravegherea atentă denotă existența unei educații violonistice de temeinică fundamentare.

Aflat într-un moment diferit al evoluției sale artistice, pianistul Mihai Ungureanu probează o eficiență corelare între claritatea gândirii sale interpretative și natura complexă a mijloacelor pianistice ; este vorba de un autentic proces de maturizare artistică, interpretul impresionînd prin natura constructivă de mare anvergură a demersului său pianistic ; căci, să nu uităm, partitura acestui concert brahmsian devine problematică chiar pentru concertişti de mare experiență.

În cadrul realizărilor deosebite ale manifestărilor de la Craiova, să menționăm prezența sobră a flautistului Matei Corvin, în cea de a doua *Suită* de Bach ; a fost o realizare de împlinită calitate obținută în deplina conștiință a datelor stilistice ale muzicii. Pianistul Covacs Sandor atrage atenția prin natura sensibilă și elegantă a evoluției sale în primul concert pentru pian și orchestră de Beethoven ; este vorba de o eleganță a gândirii ce implică claritate și elocvență. Elocvența constructivă, tradusă printr-o judicioasă exploatare a resurselor expresive ale sunetului, s-a putut observa și în cazul realizării *Dublului concert în la minor, pentru vioară, violoncel și orchestră* de Brahms ; Roxana Dură este o violonistă ce își strunește incisivitatea temperamentală, iar Rodin Moldovan posedă un cînt violoncelistic generos în frazare și în sunet. *Dublul concert în re minor pentru oboi, vioară și orchestră* de Bach a fost realizat de Iulian Rațiu și Leontina Marcu în spiritul unei atente colaborări ce viza, în egală măsură, caligrafia frazării și calitatea tonului. Ca și în cazul altor manifestări similare, „Gala tinerilor concertişti” realizată de această dată la Craiova, a relevat două aspecte pe care le considerăm pe cît de fundamentale, pe atît de corelate în procesul evoluției tinerilor noștri interpreți. Am în vedere calitatea științific fundamentată, larg recunoscută, a învățămîntului nostru artistic ; în actuala ediție au participat, printre alții, studenți ai conservatoarelor din București și Cluj-Napoca, tineri interpreți proveniți de la clasele de măiestrie conduse de Ștefan Gheorghiu, Aurel Marc, Victoria Nicolae, Octavian Rațiu, Dorel Pașcu. Dar, corelat cu acest aspect, trebuie avută în vedere responsabilitatea coordonării pe mai departe a evoluției tinerilor muzicieni, după momentul absolvirii Conservatorului ; căci, chiar actuala ediție craioveană a acestor manifestări a relevat — în cazul unor absolvenți înzestrați cu certe calități, tineri ce hrănesc îndreptățite speranțe — o insuficiență cunoaștere a propriilor resurse, o eronată interpretare a acestora.

Dumitru AVAKIAN

Stagiunea muzicală 1982—1983 a prilejuit deseori publicului ieșean contactul cu tineri și foarte tineri soliști instrumentiști. Ne vom opri asupra unei manifestări muzicale a tinerilor interpreți, găzduită vineri 3 iunie de Filarmonica „Moldova”, manifestare ce a reprezentat de această dată concertul săptămînal al Instituției. Soliști : Florin Melinte (clarinet, anul I Conservator, Iași), Mălina Dandara (vioară, elevă în clasa a VII-a, București) și Anuş Cividian (pian, anul III Conservator, Iași).

Ca interpret al *Concertului în La pentru clarinet și orchestră* de Mozart, Florin Melinte a dovedit o matură înțelegere a textului, demonstrată prin frazare impecabilă, printr-o pătrundere pe plan afectiv și temperamental a stilului mozartian în două dintre coordonatele psihologic-muzicale ale acestuia : jovialitatea, dezinvolvura și lirismul calm, reținut. Realizarea artistică deosebită a părții a II-a a opusului mozartian s-a datorat atît autenticei trăiri muzicale a solistului cît și acompaniamentului sensibil, receptiv al orchestrei.

Al doilea moment al programului l-a reprezentat *Concertul pentru vioară și orchestră în sol* de Max Bruch, interpretat de tînăra violonistă în vîrstă de 13 ani, Mălina Dandara. Complexele cerințe expresive, dificultățile tehnice apreciabile n-au intimidat-o pe Mălina Dandara. Ea se află pe drumul ascendent al acumulărilor tehnice și interpretative, drum pe care, după concerte de Bach și Mozart, interpretate în colaborare cu alte filarmonici, Bruch reprezintă o etapă necesară, în prezent depășită cu succes prin realizarea unei adevărate versiuni de concert. A impresionat marea putere de susținere muzical expresivă a frazei puternic tensionată încă din cadența introductivă (este uimitoare pentru un copil capacitatea de redare a dramatismului), deosebita finețe în exprimarea lirismului dens al părții a doua, tonul cald, nuanțarea fără cusur dar mai ales dezinvolvura, marea siguranță tehnică din final. Ceea ce se impune atenției în mod deosebit este realizarea tehnic-muzicală de excepție, care a avut în vedere atît conturarea marilor arcuri melodice, crearea formelor sonore cît și finisarea celor mai mici detalii tehnice și expresive. Echilibru, putere de stăpînire a propriilor emoții și, în consecință, capacitate de control asupra cîntului. Sînt calități care alături de cele strict muzicale pot susține ascendența artistică a tinerei violoniste.

Pianista Anuş Cividian, pe care am ascultat-o în finalul concertului cu *Do minorul* de Beethoven, a demonstrat o reală muzicalitate, preocupare pentru acuratețea stilistică și largi posibilități tehnice. Lipsa experienței scenice și (poate) insuficiente repetiții cu orchestra au condus însă la un rezultat sonor nesatisfăcător, atît în ce privește dozarea sonoră cît și asamblarea ritmică pian-orchestră. Aceste scăderi aparțin desigur momentului, calitățile muzicale evidente ale pianistei fiind o cheazășie a viitoarelor apariții pe scena de concert.

De remarcat forma deosebită în care s-a prezentat orchestra, sensibil receptivă la sugestiile dirijorului Ion Baci, care a urmărit, a susținut și a amplificat cîntul tinerilor interpreți.

Laura Otilia VASILIU

DEVA

La Deva s-a desfășurat a doua ediție a Festivalului muzicii de cameră. De la început trebuie să remarcăm că în județul Hunedoara nu există instituții muzicale profesioniste care să promoveze această muzică — nu există filarmonici, orchestre simfonice sau operă — dar există un public iubitor de o astfel de muzică, așa încît, hotărîrea luată în urmă cu un an, de către Școala generală nr. 8 (cu clase de muzică), de Comitetul de cultură al municipiului și de sindicatul Învățămînt — Deva, de a iniția și programa anual această manifestare este bine venită și primită într-o zonă industrializată, deci dezvoltată.

Dacă la prima ediție (26.05.1982—29.06.1982) cei ce au susținut în exclusivitate programul festivalului au fost instrumentiști — cadre didactice ale Școlii generale nr. 8, iată că la actuala ediție (27.05.1983—13.06.1983) și-au confirmat prezența și interpreți de pe alte meleaguri: din municipiul Hunedoara — de la Școala generală nr. 4 — și din municipiul Cluj-Napoca — de la Conservatorul de muzică „G. Dima” și de la Liceul de muzică.

Repertoriul propus audiției în cadrul recitalurilor a fost alcătuit în general din piese de factură preclasică, clasică și romantică; muzica contemporană și cea românească (instrumentală) au fost mai puțin reprezentate.

Dintre interpreți s-au detașat prin măiestria execuțiilor: lect. univ. Petre Baci (violoncel) și lect. univ. Aleksandrina Dăianu (pian) de la Conservato-

rul clujean, profesorii Enikö Szigheti (vioară) și Mihaela Gavriș (pian) de la Liceul de muzică din Cluj-Napoca; profesorii Virginica Hanganu (vioară) și Ana Duțică (pian) din Hunedoara precum și profesorii Octavian Negreanu și Angelica Dărvășan, din Deva. De asemenea, un aport deosebit la reușita festivalului l-au reprezentat și formațiile dirijate de prof. Nicolae Iacobescu — Corul de cameră al Direcției sanitare, Deva, profesoara Doina Hotea — corul Școlii generale nr. 8 și grupul vocal al sindicatului învățămînt Deva și prof. Octavian Negreanu — dirijorul Orchestrei de cameră al Sindicatului Învățămînt, Deva. Nu putem să nu subliniem probitatea profesională a muzicologului Ana Bohancu care a comentat programul recitalurilor într-un limbaj de specialitate dar accesibil publicului.

Închiderea festivalului a revenit Orchestrei de cameră care, prin excelența interpretare a repertoriului abordat (Vivaldi, Bach, Händel și Paul Constantinescu) a confirmat încă o dată că acordarea premiului I la ediția a III-a a Festivalului național „Cîntarea României” nu a fost întîmplătoare ci rodul muncii serioase a membrilor formației. De altfel, orchestra — formată în principal din cadre didactice de la Școala generală nr. 8 — se bucură de un real prestigiu și constituie una din „piesele” de bază ale programelor-spectacole organizate în municipiu.

Am dori, ca ținînd seama de cele arătate mai sus (aliniatul întîi!) instituțiile artistice din țară să fie mai receptive la invitațiile făcute de a participa la festival, nu de altceva dar exceptînd cîteva situații cînd cei vizați n-au răspuns cu sollicitudine chemării organizatorilor, publicul a fost destul de numeros și mai ales interesat — interes stîrnit (și) de evoluțiile foarte bune ale instrumentiștilor care au prezentat un repertoriu „pus la punct”... chiar dacă condițiile de sală nu au fost, uneori, decît mulțumitoare.

Corneliu BOGARIU

CRONICA DISCULUI

Disc omagial

Ciprian Porumbescu

Casa de discuri ELECTRECORD se înscrie în acțiunile anului omagial „Ciprian Porumbescu” printr-un disc de referință, ce reunește — în interpretări prestigioase — lucrări instrumentale cunoscute sau mai puțin cunoscute ale compozitorului. Această inițiativă meritorie este menită a face cunoscută publicului larg, meloman, opera lui Ciprian

Porumbescu, compozitor patriot și revoluționar, precursor al școlii muzicale românești din secolul XIX, melodist prin excelență, a cărui creație vibrează pe coarda sensibilă și limpede a muzicii poporului său.

Discul omagial „Ciprian Porumbescu” (ST-ECE 02179) cuprinde pe fața întîi binecunoscuta și mult apreciată *Baladă pentru vioară și orchestră*, în interpretarea violonistului Ștefan Ruha, acompaniat de Filarmonica din Cluj-Napoca dirijată de Emil Simon, precum și *Rapsodia română pentru orchestră* (orchestrație realizată de Constantin Bobescu), interpre-